

AVIZ
**referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului
 privind ajutorul public judiciar în materie civilă**

Analizând proiectul de **Ordonanță de urgență a Guvernului privind ajutorul public judiciar în materie civilă**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.88 din 21.04.2008,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță de urgență, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de ordonanță de urgență are ca obiect reglementarea ajutorului public judiciar în materie civilă, care constă în sprijinul acordat de stat pentru persoanele care sunt sau care urmează să devină parte într-un litigiu aflat pe rolul instanțelor române sau al altor autorități cu atribuții jurisdicțional române, din perspectiva alinierii legislației naționale de profil la normele europene în materie, în consonanță cu angajamentele asumate de România față de Uniunea Europeană, derivate din calitatea sa de stat membru, începând cu data de 1 ianuarie 2007.

2. Din punct de vedere al dreptului comunitar, demersul normativ de față este incident reglementărilor statuate la nivelul Uniunii Europene, subsumate Politicii europene în domeniul Justiției și al Afacerilor Interne (JAI), în segmentul legislației europene rezervat Cooperării judiciare în materie civilă.

La nivelul dreptului comunitar derivat, în raport de obiectul specific de reglementare al proiectului supus analizei, sunt aplicabile dispozițiile **Directivei nr.2003/8/CE a Consiliului din 27 ianuarie**

2003 privind îmbunătățirea accesului la justiție în cazul litigiilor transfrontaliere, prin stabilirea de reguli minimale comune referitoare la asistența judiciară acordată în cadrul acestor categorii de cauze, act juridic european relevant *acquis*-ului comunitar în domeniul cooperării judiciare în materie civilă - parte integrantă a spațiului european de libertate, securitate și justiție, și pe care inițiatorul prezentului demers normativ și-a propus să-l transpună în cadrul legislației naționale de profil.

Semnalăm că prevederile Directivei nr.2003/8/CE stabilesc standarde minimale în privința organizării și funcționării sistemelor naționale de asistență judiciară din spațiul european, menite a permite accesul efectiv la justiție al cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, care sunt opozabile inclusiv României, în calitatea sa de stat membru. Din acest punct de vedere, așa după cum de altfel, se arată și în Nota de fundamentare a proiectului, preluarea acestor standarde în contextul legislației naționale în domeniu reprezintă o necesitate stringentă, ce se subsumează efortului de racordare a normelor juridice de la nivelul dreptului intern la exigențele europene ale cooperării judiciare în materie civilă, și care presupune, în esență, crearea acelor condiții legale necesare, nediscriminatorii, apte să asigure egalitatea de tratament între proprii cetățeni și cetățenii celorlalte state membre ori persoane care au domiciliul ori locuința stabilă pe teritoriul unui stat membru și care solicită asistență judiciară în fața instanțelor sau altor autorități cu atribuții jurisdicționale române.

Ca urmare, inițiatorul își propune să reglementeze instituția ajutorului public judiciar - ca formă de asistență acordată de stat în vederea asigurării dreptului la un proces echitabil și garantării accesului egal la actul de justiție, pentru realizarea unor drepturi sau interese legitime pe cale judiciară, inclusiv pentru executarea silită a hotărârilor judecătorești sau a altor titluri executorii, aplicabilă în cauze civile, comerciale, administrative, de muncă și asigurări sociale, precum și în alte cauze, cu excepția celor penale, și la care pot recurge nu numai cetățenii români, ci și cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene sau străinii și apatrizii care au domiciliul/reședința obișnuită în România sau într-un alt stat membru al Uniunii.

Apreciem că elaborarea și promovarea prezentului proiect sunt binevenite, cu atât mai mult cu cât, urmare a depășirii termenului de transpunere a Directivei nr.2003/8/CE, așa cum a fost acesta stabilit de

Comisia Europeană, se previne recurgerea de către acest for european la faza contencioasă a procedurii de constatare a neîndeplinirii de către România a obligațiilor de stat membru, care se poate materializa prin introducerea unei acțiuni în fața Curții de Justiție a Comunităților Europene, urmată de o posibilă sancționare a statului român, în condițiile stabilite de prevederile Tratatului instituind Comunitatea Europeană (TCE), versiunea consolidată.

Din analiza comparativă întreprinsă asupra proiectului de față, în raport de dispozițiile Directivei nr.2003/8/CE, a rezultat că scopul demersului a fost atins, inițiatorul reușind să asigure o transpunere cvasi-integrală a normelor actului comunitar în cadrul legislației naționale de profil, de-o manieră corectă și, totodată, adaptată realităților naționale.

Așa după cum reiese de altfel, și din examinarea Tabelului de concordanță, au fost preluate și dezvoltate corespunzător, atât normele europene de drept substanțial, cât și cele de natură procedurală, după cum au fost operate concomitent, și adaptările de ordin terminologic necesare, în sensul asigurării unei unificări terminologice, dată fiind diversitatea noțiunilor existente actualmente în cadrul sistemului național de asistență judiciară, determinând pe cale de consecință, în ansamblul reglementării propuse, consolidarea legislației de profil, concomitent alinierii acesteia la exigențele *acquis*-ului în materie.

3. Pentru exprimarea sintetică a obiectului reglementării, precum și pentru precizia redactării, având în vedere că Directiva nr.2003/8/CE care este transpusă de prezentul proiect reglementează îmbunătățirea accesului la justiție **în cazul litigiilor transfrontaliere**, precum și faptul că art.1 par.2 din actul comunitar prevede că „*Prezenta directivă se aplică, în litigiile transfrontaliere, în materie civilă și comercială indiferent de tipul instanței. Ea nu se aplică în mod special materiilor fiscale, vamale sau administrative.*”, trebuie reformulat **titlul**, astfel:

„Ordonanță de urgență a Guvernului privind ajutorul public judiciar **în cauzele de drept privat cu elemente de extraneitate**”.

4. La **preambul**, pentru o exprimare specifică stilului normativ, propunem înlocuirea sintagmei „locuința stabilă” prin „reședința obișnuită”.

5. La **art.2 alin.(2)**, pentru claritatea exprimării, trebuie înlocuit substantivul „partea” prin „acesta”.

6. La **art.3**, având în vedere observațiile formulate la pct.3 de mai sus, recomandăm reformularea textului, astfel:

„Art.3. - Ajutorul public judiciar prevăzut de prezenta ordonanță de urgență se acordă în cauze cu elemente de extraneitate din materie civilă, comercială, muncă și asigurări sociale precum și alte cauze, dar nu în mod special celor din materiile fiscal, vamal sau administrativ.”.

7. La **art.6**, pentru rigoarea exprimării, sugerăm reformularea părții introductive astfel:

„Art.6. - Ajutorul public judiciar se poate acorda în următoarele forme:”.

La **lit.b)**, pentru rigoarea exprimării, trebuie înlocuit verbul „revine” prin „**incumbă**”, mai propriu în context.

8. La **art.8 alin.(1)**, pentru corectitudinea redactării normei, în acord cu prevederile Legii nr.348/2004 privind denominarea monedei naționale, cu modificările și completările ulterioare, expresia „RON” trebuie înlocuită cu termenul „lei”, observație valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

9. Potrivit exigențelor de tehnică legislativă, marcarea actualelor **secțiuni II - V ale capitolului III** trebuie să se facă după următorul exemplu: „Secțiunea a 2-a”.

De asemenea, semnalăm că, deși potrivit uzanțelor normative secțiunile trebuie să cuprindă mai multe articole, Secțiunea a 2-a a Capitolul III este alcătuită doar dintr-un singur articol.

10. La **art.23**, pentru o corectă și completă informare asupra Legii nr.51/1995, după titlul acesteia trebuie introdusă sintagma „republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

11. La **art.26 alin.(3)**, deoarece alineatele sunt marcate prin cifre încadrate între paranteze, sintagma „prevăzută la alin.1” trebuie redată astfel: „prevăzută la alin.(1)”.

Reiterăm această observație pentru toate situațiile similare, urmând ca în cazul normei de trimitere la un alineat, cifra prin care acesta este marcat să fie încadrată între paranteze.

12. La **art.28 alin.(1)**, pentru precizia normei de trimitere, recomandăm înlocuirea sintagmei „desemnat potrivit art.26” cu sintagma „desemnat potrivit art.26 **alin.(3)**”.

13. La **art.35 alin.(2)**, având în vedere că titlul Legii nr.51/1995 a fost redat în cuprinsul art.23 alin.(3), pentru suplețea textului proiectului, propunem eliminarea acestuia.

De asemenea, pentru corectitudinea normei, în finalul textului trebuie introdusă sintagma „republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

14. La **art.41 alin.(1)**, pentru respectarea prevederilor art.47 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, enumerările trebuie identificate prin utilizarea literelor alfabetului și nu prin liniuțe.

Reiterăm această observație pentru toate situațiile similare din cadrul proiectului.

15. La **partea introductivă a art.44**, având în vedere că la art.6 la care se face trimitere se prevăd formele ajutorului public judiciar, recomandăm reformularea textului astfel:

„Art.44. - Ajutorul public judiciar acordat potrivit prezentului capitol include, în afara formelor prevăzute la art.6, următoarele:”.

16. La **art.45 alin.(1)**, pentru o exprimare consacrată pentru situații similare, sintagma „completată conform anexei la prezenta ordonanță de urgență” urmează să fie înlocuită cu sintagma „completată conform anexei care face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență”.

17. La **art.51**, pentru corectitudinea redactării, este necesară reformularea textului, astfel:

„Art.51. - Alineatul (1) al articolului 26 din Legea nr.146/1997 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.173 din 29 iulie 1997, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:”.

18. La **art.52**, pentru rigoarea exprimării, sintagma „intră în vigoare după 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României” trebuie înlocuită cu sintagma „intră în vigoare la 30 de zile de la publicare”.

19. La **art.53**, partea finală a textului este în dezacord cu prevederilor art.63 alin.(3) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora, în vederea abrogării, dispozițiile normative vizate trebuie determinate expres, prin menționarea tuturor datelor de identificare a acestora. De aceea, recomandăm fie reformularea textului, urmând să se precizeze toate datele de identificare ale dispozițiilor normative vizate a fi abrogate

sau modificate în mod corespunzător, fie eliminarea din text a sintagmei „precum și orice ale dispoziții contrare”.

De asemenea, pentru rigoarea și corectitudinea redactării, propunem următoare reformulare a textului:

„Art.53. - La data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență se abrogă art.74-81 din Codul de procedură civilă, republicat, cu modificările și completările ulterioare, alin.(1) al art.21 din Legea nr.146/1997 privind taxele judiciare de timbru, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.173 din 29 iulie 1997, cu modificările și completările ulterioare și art.295 alin.(11) lit.b) din Legea nr.571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.173 din 29 iulie 1997, cu modificările și completările ulterioare”.

20. Semnalăm că ultimul articol al proiectului, **art.54**, reprezintă mențiunea transpunerii Directivei Consiliului nr.2003/8/CE, precum și a amendamentelor acesteia. În conformitate cu prevederile art.43 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, textul necesită a fi exprimat sub formă de mențiune, după partea dispozitivă a proiectului de hotărâre, fără a fi marcat ca articol.

Totodată, semnalăm necesitatea inserării în cadrul mențiunii de transpunere a Directivei nr.2003/8/CE, a **numărului și datei Jurnalului Oficial al Uniunii Europene** în care s-a asigurat publicarea actului comunitar, respectiv **JO L nr.26 din 31.01.2003**.

La **alin.(2)**, pentru rigoarea exprimării, trebuie înlocuită sintagma „primează în fața” prin „prevalează asupra”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. *493/23.04.2008*